Analizy OSW

OŚRODEK STUDIÓW WSCHODNICH 20.08.2026 www.osw.waw.pl

Ukraina: kolejny skandal korupcyjny w otoczeniu prezydenta Zełenskiego

Marcin Jędrysiak

19 sierpnia Narodowe Biuro Antykorupcyjne Ukrainy (NABU) poinformowało o specjalnej operacji „Forrest Gump" wymierzonej w organizację przestępczą działającą pod kierownictwem deputowanych do Rady Najwyższej oraz urzędników Biura Prezydenta Ukrainy (BP). Tego samego dnia odbyły się przeszukania w domu zastępcy szefa BP Iryny Mudrej, deputowanego frakcji Odnowienie Ukrainy (powstałej po delegalizacji prorosyjskiej Opozycyjnej Platformy – Za Życie) i biznesmena z branży deweloperskiej Wadyma Stolara (przebywa za granicą). W aferę zamieszani są także b. deputowany Maksym Mykytas (bezpartyjny) oraz kilku urzędników resortu sprawiedliwości.

Są oni podejrzewani o legalizację środków pochodzących z przestępstwa: 150 mln hrywien (ok. 3 mln dolarów) miało zostać wniesione w czerwcu br. jako zastaw za b. ministra sprawiedliwości Hermana Hałuszczenkę, aresztowanego pół roku wcześniej i podejrzanego w tzw. aferze „Midas" (zob. *Operacja „Midas": największa afera korupcyjna w otoczeniu Zełenskiego*). W tym celu mieli wykorzystać Sense Bank (znacjonalizowany w 2023 r. rosyjski Alfa Bank). NABU opublikowało też nagrania z podsłuchów, na których jeden z uczestników stwierdza, iż „z korupcją na Ukrainie nie da się walczyć, tylko trzeba ją usystematyzować i stanąć na jej czele". Na taśmach słychać również, że przewodniczący jednej z komisji Rady Najwyższej (prawdopodobnie Danyło Hetmancew kierujący komitetem ds. finansów) i „Dawyd" (prawdopodobnie Dawyd Arachamija, szef frakcji Sługi Narodu) dążą do przejęcia kontroli nad Sense Bankiem.

Tego samego dnia wieczorem parlamentarna Komisja ds. działalności organów ścigania zdjęła z porządku dziennego kilka wymaganych przez UE projektów ustaw ukierunkowanych na walkę z korupcją, m.in. reformę Państwowego Biura Śledczego (DBR), rozszerzenie zakresu działalności NABU o prowadzenie śledztwa przeciwko kierownikowi DBR oraz skasowanie tzw. poprawek Łozowego, ułatwiających umarzanie śledztw. 19 sierpnia prezydent Wołodymyr Zełenski zwolnił Mudrą z BP.

Akcja NABU stanowi dalszy ciąg sprawy „Mindiczgate". Pokazuje ona zarówno poczucie bezkarności na szczytach władzy, jak i fakt, że instytucje antykorupcyjne zachowują niezależność i mogą realnie zagrozić skorumpowanym elitom politycznym. Ponadto ujawnione nagrania pokazują jeden ze sposobów, w jaki władze zawłaszczają państwo i wykorzystują je do wzbogacenia się.

Komentarz

- **Wykorzystanie znacjonalizowanego Sense Banku do popełnienia przestępstwa dowodzi wysokiego stopnia zawłaszczenia państwa przez otoczenie prezydenta.** Jeśli podejrzenia NABU potwierdzą się, to bank okazałby się w istocie narzędziem do gromadzenia i legalizowania pieniędzy z przestępstw dla ludzi z otoczenia Zełenskiego. Tryb obsadzenia jego rady nadzorczej był jednym z tematów taśm opublikowanych w maju (zob. *Ukraina: dalszy ciąg afery korupcyjnej na szczytach władzy*). Pojawienie się na nagraniach „Dawyda", obecnie jednej z osób znajdujących się najbliżej prezydenta, świadczy też o tym, że różne grupy wpływu rywalizują o kontrolę nad firmami państwowymi i środkami w nich zgromadzonymi. Według doniesień medialnych Arachamija może być kolejną osobą, której NABU postawi zarzuty.
- **Ujawnione nagrania potwierdzają niezależność agencji antykorupcyjnych i obawę władz przed ich działalnością.** Zbieranie środków na kaucję dla Hałuszczenki poprzez państwowy bank i omawianie działań przestępczych przez telefon świadczą o poczuciu bezkarności władz, nawet w świetle poprzednich operacji NABU. Na taśmach pojawia się określenie organów antykorupcyjnych jako „amerykańskiej rezerwy kadrowej", co wskazuje, że są one traktowane jako sterowany z zewnątrz przeciwnik polityczny, będący w stanie realnie im zagrozić. Nagłe zdjęcie kilku ustaw antykorupcyjnych z porządku dziennego stanowi prawdopodobnie zemstę władz za ujawnienie afery i sygnał ostrzegawczy pod adresem NABU.
- **Operacja „Forrest Gump" stanowi kolejny cios w wewnętrzną pozycję Zełenskiego.** Odsunięcie w lipcu ministra obrony Mychajła Fedorowa od władzy wywołało trwające do 16 sierpnia protesty uliczne (tzw. kartonowy majdan – zob. *Ukraina: nowy rząd ze skandaliczną dymisją w tle*). Motywem pozbycia się Fedorowa, dążącego do reform w sektorze obronnym, była prawdopodobnie chęć ochrony interesów przedstawicieli obozu władzy. Ujawnienie kolejnych odsłon afery „Mindiczgate" wzmacnia postrzeganie Zełenskiego jako polityka tolerującego rozkradanie państwa w warunkach wojennych i przedkładanie interesu osobistego nad państwowy. Rezultatem tego będzie dalszy spadek zaufania do głowy państwa.